

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GRŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 25. maj 2009

SPLOŠNA MATURA

Izpitna pola 1

OSNOVNA IN VIŠJA RAVEN

NAVODILA ZA TOČKOVANJE SLOVNIČNE ENOTE

Posamezne naloge slovnične enote so ovrednotene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami in ne števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri točkovanju napak uporabimo negativno metodo: ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, torej naloga dobi 0 točk, kadar je napak toliko, ali pa več, kolikor je možnih točk.

Končno število točk za ocenitev je seštevek doseženega števila točk pri posameznih nalogah in se pretvori v oceno po točkovni lestvici, ki upošteva kot mejo med pozitivno in negativno oceno doseženih 50 % od skupnega števila točk.

PRAVILA ZA VREDNOTENJE NAPAK

1. **Pravopisna napaka** (napačna pisava naglasa ali pridiha, napačna pisava dolžine pri samoglasniku, če je ni mogoče predvideti s splošnimi pravili; napaka pri zapisovanju dvojnih soglasnikov) pomeni odbitek 1/2 točke.
2. **Oblikoslovna napaka**, ki je posledica napačnega oblikoslovnega vzorca, pomeni odbitek največ 2 točk. V to skupino sodi večina oblikoslovnih napak: izbor napačnega sklona ali števila pri samostalniku, sklanjanje po napačnem sklanjatvenem vzorcu (zamenjava sklanjatev ali vzorca znotraj sklanjatve), odločitev za napačni spol v rabi pridevnika, izbor nepravilnega časa/vida, osebe, števila, naklona, načina v glagolski obliki, spreganje po napačnem spregatvenem vzorcu. Če se enaka napaka ponovi v obeh členih besedne zveze, se odbijeta največ 2 točki (npr. napačni sklon ali število pri samostalniku kot jedru besedne zveze in pri pridevniku, ki je njegov ujemalni prilastek itd.). Zaradi oblikoslovne napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijejo največ 4 točke. Gre za tvorjenje oblik, kakršnih v jeziku sploh ni (napačno samoglasniško krčenje, sklanjanje po napačni sklanjatvi, tvorba časa po napačnem vzorcu, aktivne oblike deponentnikov).
3. **Skladenjska napaka** odbije toliko točk, kolikor oblikoslovnih napak je zagrešenih v neki skladenjski zvezi.
4. **Napaka v besedišču** odbije 1 ali 2 točki. Z odbitkom 1 točke ovrednotimo izbor manj ustrezne besede, z odbitkom 2 točk pa uporabo neustrezne besede oziroma da ni bila uporabljena nobena beseda.

REŠITVE NALOG SLOVNIČNE ENOTE**1. naloga**

1. N. sg. part. akt. prez. ž. sp.
2. 2. os. mn. akt. impf.
3. inf. med. pas. prez.

(6 točk)

2. naloga

1. ποιούμεν
2. γράφουσα
3. ἄδεις

(6 točk)

3. naloga

1. ἐλαμβάνετε
2. πιστεύσω
3. ἰδόντων

(6 točk)

4. naloga

1. τοῖς ὄρεσι
2. τοὺς γονέας
3. τοῖς καλοῖς ἄνθεσι
4. τῶν μελιττῶν
5. χρημάτων

(10 točk)

5. naloga

1. b) (pri)kažem se
2. d) vladam

(4 točke)

6. naloga

1. Ὁ φιλόσοφος εἶπε, ὅτι ὁ κόσμος θεός ἐστιν.
2. Γράψαι ταῦτα τὰ ποιήματα.
3. Ποικίλος κρατήρ τις ὑπὸ τῶν δούλων ἐφέρετο.
4. Αὕτη ἡ γυνὴ λέγει κακῶς ἔχειν.

(20 točk)

7. naloga

1. Ὄτε ὁ ποταμὸς τοὺς ἀγροὺς κατέκλυσε, οἱ γεωργοὶ ἐβλάπτοντο.
2. Ὄτε μαθηταὶ μανθάνουσιν, ὁ διδάσκαλος ἐπαινεῖ αὐτούς.
3. Εὖ τοὺς νόμους γινώσκοντες, αἰεὶ ἡμῖν ὀρθῶς συμβουλευέτε.

(12 točk)

8. naloga

1. Διὰ τί οὐ θέλετε γράφειν, ὦ μαθηταί;
2. Τὸν ἄνθρωπον, ὃς σοι ταῦτα / τοῦτο εἶπε, εὖ γινώσκω.

(16 točk)

Skupno število točk IP 1 OR/VR: 80

Izpitna pola 2**OSNOVNA IN VIŠJA RAVEN****NAVODILA ZA TOČKOVANJE PREVODNE ENOTE**

Prevod iz grščine v slovenščino točkujemo po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
1. Pravilnost grške slovnice	40 točk
2. Ustreznost besedišča	25 točk
3. Pravilnost slovenske slovnice	5 točk
4. Slogovna ustreznost	10 točk
Skupno število točk	80 točk

Pri 1., 2. in 3. merilu se napake odštevajo od največjega možnega števila točk (negativna metoda), pri 4. merilu se dodatno dodeli od 0 do 10 točk (pozitivna metoda).

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po naslednjih merilih.

80–70 točk:

Prevod je sklenjen, vse zveze so ustrezno prevedene.

Besedišče je ustrezno prevedeno, iz slovarja je izbran pomensko in slogovno najustreznejši pomen.

Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku in od njega odstopa le tam, kjer bi bil prevod sicer slovnično napačen ali slogovno pomanjkljiv.

60–69 točk:

Prevod je sklenjen, ustrezno prevedene so vse zveze, razen največ dveh; zveze, ki niso prevedene ustrezno, ne vplivajo bistveno na razumljivost celote.

Besedišče je sicer pravilno, vendar iz slovarja izbrane besede niso slogovno ustrezne.

Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku, od njega se razlikuje le tako, da ne pači smisla izvornika.

50–59 točk:

Prevod je sklenjen, ustrezno prevedenih je več od polovice zvez: največ dve zvezi bistveno vplivata na razumljivost celote.

Besedišče v največ dveh primerih ni ustrezno prevedeno, iz slovarja je izbrana napačna ustreznica.

Stavčna zgradba se oklepa grškega izvornika na škodo slovenske slovnice ali sloga.

Pojavljajo se napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladenjske zveze v grškem besedilu.

40–49 točk:

Vsaj polovica zvez je ustrezno prevedenih. Zveze, ki niso prevedene ustrezno, bistveno vplivajo na razumljivost celote, vendar se prevod ne oddaljuje od smisla grškega izvornika.

V vsaj polovici primerov je iz slovarja izbrana pomensko ustrezna beseda. V največ dveh primerih grška beseda ni prevedena.

Stavčna zgradba le deloma ustreza izvorniku, pojavljajo se slovnične napake zaradi napačne izbire besede.

Pojavljajo se napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladenjske zveze ali slovnične oblike v grškem besedilu.

Ad 1:

Za napake, ki kažejo na nerazumevanje grškega besedila, se odbije 5 točk. Za napake, ki kažejo na nepoznavanje posamezne grške oblike, se odbijeta 2 točki. Za napake, ki izvirajo iz predhodne napake, se odbije 1 točka. Za napake, ki kažejo na premajhno doslednost pri prevajanju, se odbije 1 točka.

Ad 2:

Napaka v izbiri besede pomeni odbitek 1 ali 2 točk. 1 točko odbijemo, kadar je izbrana manj ustrezna beseda, 2 točki pa, kadar beseda ni ustrezna ali kadar manjka.

Ad 3:

Obvladovanje slovenske slovnice vrednotimo po številu napak v oblikoslovju in skladnji, pa tudi v pravopisu. Napake v pravopisu točkujemo kakor grške pravopisne napake (po 1/2 točke), napake v oblikoslovju in skladnji pa kakor grške oblikoslovne napake (po 2 točki).

Ad 4:

Po merilu sloga s točkami od 0 do 10 ovrednotimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

REŠITEV PREVODNE ENOTE

Perzijski učenjaki pravijo, da so za ta spor krivi Feničani. Potem ko so ti namreč prišli od takoimenovanega Rdečega morja v to morje in naselili tisti kraj, na katerem prebivajo še zdaj, so takoj na dolgih plovbah odvažali egiptovske in asirske tovore in prišli tudi v Argos. Argos pa je tisti čas prekašal vse v deželi, ki se zdaj imenuje Grčija. Potem ko so Feničani prišli v Argos, so razstavili tovor. Peti ali šesti dan po tistem, ko so prišli, ko je bilo že skoraj vse razprodano, je k morju prišlo veliko žensk, celo kraljeva hči: ime ji je bilo Io. Te so ob ladijski krmi kupovale tisto izmed tovara, kar so si najbolj želele, in Feničani so, potem ko so drug drugega ohrabрили, stekli nadnje. Večina žensk je ušla, Io pa so skupaj z drugimi ugrabili. Potem ko so jo vrgli na ladjo, so odšli in odpluli proti Egiptu.

Tako pravijo Perzijci, da je Io prišla v Egipt, ne tako kot Grki, in da je to začelo krivice.

Skupno število točk IP 2 OR/VR: 80

Izpitna pola 3**VIŠJA RAVEN****NAVODILA ZA TOČKOVANJE PREVODNO-ESEJSKE ENOTE**

Za vrednotenje napak v prevodnem delu se uporabljajo enaka merila kakor pri točkovanju prevodne enote.

Za odgovore na vprašanja in esejski del se dodeljujejo točke po naslednjih merilih:

Merila	Število točk
1. Pravilnost odgovorov glede na vsebino grškega odlomka	30 točk
2. Ustreznost odgovorov glede na širšo snov	20 točk
3. Dodatno znanje	20 točk
4. Izvirnost	30 točk
Skupno število točk	100 točk

REŠITEV PREVODNO-ESEJSKE ENOTE**I. PREVOD ODLOMKA V SLOVENŠČINO****(80 točk)**

Filozofijo je prvi (tako) imenoval Pitagoras, in samega sebe (je imenoval) 'filozof', ko se je v Sikionu pogovarjal z Leontom, tiranom Sikionijcev ali Fliazijcev, kakor pravi Herakleides iz Ponta: kajti (pravi, da) ni moder nihče razen boga. Kaj hitro se je imenovala 'modrost' in tisti, ki jo je oznanjal, 'modrijan', filozof pa tisti, ki ljubi modrost. Modrijani so se imenovali tudi sofisti: in ne samo oni, ampak tudi pesniki (so bili) sofisti, kakor Kratinos v komediji Ahilohi tako imenuje Homerja in Hezioda, ko ju hvali.

Za modre so veljali naslednji: Tales, Solon, Periander, Kleobul, Hejlon, Biant in Pitak. K tem prištevajo še Anaharsisa Skita, Mizona iz Hena, Ferekida iz Sirije, Epimenida Krečana, nekateri pa tudi tirana Pejsistrata. To so torej modri. Filozofski smeri (začetka filozofije) pa sta dve (/dva), ena po Anaksimandru, druga po Pitagori: Anaksimander je bil marljiv Talesov učenec, Pitagoro pa je vzgojil Ferekides. Imenovala se je 'jonska', ker je Tales, Jonec, namreč iz Mileta, vzgojil Anaksimandra. Italaska smer izvira od Pitagore, ki je večino filozofskega dela opravil v Italiji. Jonska se končuje s Klejtomahom, Hrizipom in Teofrastom, italaska pa z Epikuro. Talesov učenec je bil namreč Anaksimander, njegov (učenec) Anaksimenes, njegov (učenec) Anaksagoras, njegov (učenec) Arhelaj, njegov (učenec) Sokrates, ki je uvedel etiko. Njegovi (učenci) so med drugimi sokratiki Platon, ki je ustanovil Staro Akademijo, njegova (učenca) sta bila Spevzip in Ksenokrat, njegov (učenec) je bil Polemon, njegova (učenca) Krantor in Krates, njegov (učenec) je bil Arkezilaj, ki je uvedel Srednjo Akademijo; njegov (učenec) je bil Lakides, ki je filozofsko utemeljil Novo Akademijo; njegov (učenec) je bil Karneades, njegov (učenec) Klejtomah.

Do Hrizipa pa se izteka takole: Sokratov učenec je bil Antistenes, njegov (učenec) je bil Dionizij Pes, njegov (učenec) Krates iz Teb, njegov (učenec) Zenon iz Kitiona, njegov (učenec) Kleant, njegov (učenec) Hrizip. Do Teofrasta pa takole: Platonov učenec je bil Aristotel, njegov (učenec) je bil Terofrast. Jonska smer se torej končuje tako.

Diogenes Laertski, Življenjepisi filozofov 1.12.–15

II. VPRAŠANJA IN ESEJ**(100 točk)****1. Odgovorite na naslednja vprašanja.**

1. Anaksimandrova (jonska) šola: Anaksimenes, Anaksagoras, Arhelaos, Sokrat.
Pitagorova (italska) šola: Epikur.
2. Enajst.
3. Na staro, srednjo in novo akademijo.

2. Esejski del

Kako danes razlagamo zgodovino grške filozofije? V čem se ta razlaga razlikuje od tiste, ki jo v odlomku te izpitne pole podaja Diogenes Laertski?

Skupno število točk IP 3 VR: 80 + 100 = 180